

متن پرسش

عرض سلام و ادب: سوالی در رابطه با شهید مطهری داشتم ممنون میشم جواب بدهید. پیشاپیش پوزش می‌طلبم از این که مقدمه طولانی می‌شود: بسیاری از اشخاص و جریان‌های فکری در دهه‌های اخیر شهید مطهری را به عدم درک صحیح از غرب و مدرنیته متهم می‌کنند. گزاره‌هایی پراکنده هم از کتب شهید می‌آورند برای اثبات حرفشان تا جایی که بعضا در محافل فکری حزب الهی به استناد همین چند گزاره شهید مطهری را به راحتی کنار می‌گذارند. در صورتی که با مطالعه دقیق آثار شهید مطهری و فهم نظام فکری ایشان، همچنین با در نظر گرفتن زمانه‌ای که شهید در آن میزیسته _ هجوم انواع و اقسام مکاتب الحادی و التقاطی _ در می‌یابیم که ایشان با استفاده از سنت فلسفی صدرایی برگرفته از علامه طباطبایی و همچنین سنت اجتهادی فقه جواهری برگرفته از حضرت امام دست به بازخوانی عظیمی از مفاهیم اساسی اسلام چون آزادی، عدالت، اجتماع، امت، انسان و... زده‌اند و البته این بازخوانی در نسبت و تقابل گاه مستقیم و گاه غیر مستقیم با آرا و اندیشه‌های غربی شکل گرفته. مثلا در بحث انسان‌شناسی ایشان در عین اینکه انسان از منظر اسلام را شرح و توصیف می‌کنند مبانی انسان‌شناسی اگزیستانسیالیست‌ها، مارکسیست‌ها و پوزیتویست‌ها را نقد و به چالش می‌کشند. حضرت استاد جدای از اشکالاتی که برخی به نحوه آشنایی مطهری با سنت فکری غرب می‌گیرند _ مثلا می‌گویند تقی‌ارانی و فروغی منابع مطهری بوده‌اند که الله اکبر از این حرف! مگر شما انتظار داشته‌اید عالمی با این تراز برود منابع زبان اصلی بخواند؟ یا می‌گویند که چرا مطهری به هایدگر نپرداخته و اساسا وی را نمی‌بیند اما از سارتر که کمی متاخر از هایدگر هست نام می‌برد، که شاید بتوان اینگونه جواب داد که هایدگر در آن زمان مثل بعد از انقلاب در ایران مطرح نبوده و اساسا دعوی هایدگر و پوپر، فردید و سروش بعد از انقلاب و شهادت مطهری داغ شد _ به نظر شما اندیشه شهید مطهری در رویارویی با افکار و مکاتب غربی و به طور کلی غرب‌شناسی و مواجهه ایشان با مدرنیته از چه نقطه ضعف و یا احیانا عدم التفاتی رنج می‌برد؟

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: ما شهید مطهری را عالمی می‌دانیم که زمانه‌ی خود را به‌خوبی تشخیص داد و با سرمایه‌ی عظیم علمی و فهم عمیق و تعهد و مسئولیت دینی بهترین کار را در زمانه‌ی خود انجام داد، حال اگر دانستن و ندانستن نگاه هایدگر در آن کار عظیم که او انجام داد؛ چه اندازه می‌توانست نقش داشته باشد؟ آری! بنا به گفته‌ی رهبر معظم انقلاب، نباید در شهید مطهری متوقف شد، ولی

همین امروز هم در بسیاری موارد آثار شهید مطهری با ما حرف دارد. موفق باشید